

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XLVIII. De Congregatione S. Mariæ ad Rhenum prope Bononiam in Æmilia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

capta dispositionem Guidonis S.R. E. presbyteri Cardinalis tituli Pastoris nuncupati Adrianus Waldem Ecclesie Rhenane concessit anno 1155. xvi. Calend. Aprilis flauens, vt ordo canonicus secundum Deum, & B. Augustini Regulam in ea constitueretur, & perpetuis futuris temporibus seruaretur.

Quinta S. Praxedis in eadem Vrbe Roma, quam Alexander III in suo priuilegio dato anno 1177. x. Calend. Februarij testatur, ab Anastasio IV. eisdem canonicis Rhenanis concessam, & repetito, eum eadem clausula, vt ordo canonicus secundum Deum, & B. Augustini Regulam in eadem institueretur, & obseruaretur. quam concessissent iam Alexander sua autoritate confirmauit.

Hic congregationi priuilegia complura concesserunt Romani Pontifices, ac etiam Imperatores, quorum meminerunt Basilius Sirenius nosster in lib. Indultorij congregationis Lateranensis. Ioannes Baptista Signius lib. 2. de Ordine, & Statu canonicorum regularium, & Iosephus Mozzagregus lib. 4. proximè citato.

Habuit etiam hae congregatio multos viros praecelarios, qui non solum ad dignitatem Episcopalem, verum etiam ad Cardinalatum, & Summum Pontificatum ascenderunt, si vera de illis scribit Petrus Michaelis Venetus canonicus S. Saluatoris Bononiensis, & ex illo Ioannes Baptista Signius lib. 2. cap. 8. & 9. & supra cap. 6. & Iosephus Mozzagregus, qui Signium transcripsit lib. 4. fol. 99. & alibi quippe quod illos suos, aut se de illis antiquis canonicis Rhenanis esse afferunt. Verum omnes ab eis in dictis locis numeratos inter canonicos Rhenanos recensere non audeo, primò, quia video illos in dictis canonicis monasterio Rhenano adscribendis fundamento dubio, & incerto nisi, quod quantum ex illorum verbis conijctis, duplex est, alterum est Calendarium quoddam in antiquo monasterio Rhenano repperitum, in quo singulorum canonicorum nomina ex hac vita migrantium describi conseruauerunt, alterum vero Annales antiqui dicte congregationis, quos in Bibliotheca monasterij S. Saluatoris Bononiae adseruari fatetur Ioannes Baptista Signius lib. 2. cap. 6. & alibi non semel; nam quod attinet ad Calendarium, non omnes in eo adscriptos ex Rhenana congregatione canonicos fuisse, sed ex alijs etiam congregationibus eiusdem professionis, habes ex vltimo decreto Generalis Capituli apud monasterium Portuense celebrati, cuius autoritate iustum est illud Calendarium conchisci, ac in illo nomina singulorum canonicorum defunctorum cuiuslibet congregationis, eiusdem tamen professionis describitur, quod Calendarium non solum apud Rhenanos, sed etiam apud nostros Portuenses, & Bononienses S. Victoris, & S. Ioanis in monte habebatur, & nunc etiam forsitan habetur, vt testatur canonicus nostri fide digni, qui illud viderunt. Pariter,

quod spectat ad Annales, in illis multos errores palpabiles contineri, statim ostendemus.

Deinde ipsi autores alio fundamento falso nituntur, omnes canonicos regulares olim Bononiae aut etiam Romae existentes ex congreg. Rhenanorum extitisse, quemadmodum illa Io. Baptista Signij lib. 2. c. 8. in princ. & Mozzagregni verba indicant. Testatur frater Petrus Michaelis Venetus canonicus noster in Commentarijs suis, se legisse, sexdecim canonicos de Rhenano ipse ad Cardinalatus honorem assumptos. Nec sanè mirum, inquit, cum ipsa Lateranensis Ecclesia, & omnes Ecclesie titulares Cardinalium reuerentur per hos tum canonicos, qui omnes Regulam iam vulgatam D. Patru Augustini à Concilio praesertim Moguntino citra, de quo diximus, tunc andam susceperunt, quae verba vel de sola identitate Ordinis, non autem eiusdem congregationis intelligi volunt, vel de identitate canonicorum eiusdem congreg. Rhenanae. Et si in primo sensu loquantur, verisimè dicuntur; sed contra seipos loquuntur, qui contra alios digladiantur, B. Guarinum, & Lucij II. & alios quosdam inter Lateranenses canonicos recensentes, praeter quod ex huiusmodi identitate intentum probare non possunt, quod nimirum ex monasterio Rhenano sexdecim Canonici ad Cardinalatus honore fuerint assumpti; quia Lateranensis Ecclesia, & oēs aliae titulares Cardinalium per eosdem tunc regulares canonicos reuerentur. Esto enim essent eiusdem Ordinis, non tamen eiusdem monasterij Rhenani; neque eiusdem congreg. Rhenanae, quae quatuor, vel quinque Collegia non excedebat. Praeter quod falso etiam aiunt, Cardinales titulares S. Praxedis, & S. Potentianae ex canonicis regularibus promoueri solitos, nam de solis titularibus S. Crucis in Ierusalè & S. Mariae Nouae, quae erant Ecclesiae congregationis S. Frigidiani, siue Lateranensis, Romani Pontifices id cauerunt, vt supra cap. 16. notatum.

Demum, quae de Romanis Pontificibus Innocentio II. Lucio II. Innocentio III. necnò de S. Guarino Episcopo Pranesino, & S. R. Ecclesiae Cardinali iisdem autores ex illorum Annalibus Saluatoriensibus comminiscuntur, eos monasterij Rhenani canonicos fuisse, valde dubia, aut etiam manifestè falsa videntur, nam in primis, quod aiunt de Innocentio II. Anno 1136. Innocentius II. Romanus antea vocatus D. Gregorius Canonicus Regularis, & reformator eiusdem canonici ordinis in monasterio Rhenensi, vbi & canonicum habitum suscepit, ac S. Potentianae de Vrbe vnitus sub Adriano III. vt in Bulla praefati Pontificis sub datum Romae apud sanctum Petrum 6. Calend. Aprilis 1134. dum esset Bononiae causa Rudij, ad summum apicem ascendit Pontificis dignitatis, sed quae annis 13. mensibus 7. diebus 8. vt in Calendario Rhenano antiquo legitur, commendatur ibidem eius obitus anno Domini incarnationis 1143. Sui vero Pontificatus 14. mense Septembri, sepultus est in Laterano in obitu apostolicae memorie si vltima. Quae sunt verba Signij lib. 2. c. 6. & Moz-

III.

Moz-

TIMVM

orum sub Priore credibile non sit, primò in regimine mouerunt demum etiam nauauit. Quod quidam autone, hoc certum, non 6. aliquam eius monasticum, nec de tempore eidem monasterio ab illo anno etiam à Romano Pontifice Rauenatensibus Bononiensibus, & alijs attributione praerari, nam in primis 6. constitutionem imper Palchalem II. conuentioni ipse tuae Canonus tituli S. Augustini canonicis Rhenanorum tradidit, & promittunt, vt ordo canonicus, regulam huius, quae tunc possidebat, firma illis maneret. 1136. Cal. Sept. eadem Ecclesia Rhenanus manerunt Guaten. & Henrici atet ex forma priuilegi Mozzagregus cod. lib. 4.

Rhenani bono Clauaque flagrantis carum augeri nam tenentis, ex priuilegiis, manifestè haec, in omnes fuit Canon.

S. Mariae ad Rhenan, quae Prioris subiectionem, cap. 13.

Bononiensis, quam etiam esset parochialis, loco hospitij primario, atim insinuarat, in cuius caput est congregatoris Bononiensis.

Turricella, iuxta Bagnum, Raticola, Casa Dei nuncupati, quos Eugenius III. quos Guidoni Priore, & deus Maji anno 1190. in Vrbe Roma, quam

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

...ca canonico Lateranensi assumptu scri-
bitur prout Onophrii, Signius de Regno Italiae
lib. 1. folio 1198. Ciconius in Innocentio
III. Volterranus lib. 1. Joannes Baptista de Ca-
nalicis, & nouissime Laurentius Cherubinus in
Bibliotheca Innocentio III. quibus magis fides
adhibenda est, quia Annalibus Saluatoriensibus.

¶ Antiquitatis reputandum est, quod de
S. Guarino Cardinali, & Episcopo Pranci-
scano ex eisdem Annalibus committuntur, il-
lum ex canonico Rhenano assumptum ad dig-
nitatem Cardinalatus, & Episcopatus Praenesti-
nensis contrarium enim verum est, illum in Ecclesia
Catholica Bononiensi tunc regulari clericum
fuisse, deinde ut strictiori sub regula vitam in-
stitueret, ad Mortariense monasterium magna tunc
sanctitatis fama redolens contendisse, id enim,
prout quod verisimiliter illius monasterij tabu-
lata testantur, comprobatur electio à Papiensibus
de die Guarino in illorum Episcopi commu-
ni consensione facta, de qua nullus hæsitat, nec
etiam ipse Mozzagnus, attestantibus vno ore
historici Papiensibus, qui de illius Ecclesie Epi-
scopi scripserunt, nam quomodo tam vnanimi
consensu in vno conuenissent, non optimè per-
fectum non fuit, & probatum aut quomodo
esset, vel probatum habuissent, qui inter eos,
vel apud illos nunquam stetit, sed nec ab illis
aliquando visus fuisse, quid etiam opus habu-
isset præfatus querere, ad Episcopale digni-
tatem recusatam, non inter Papienses, sed a-
pud Bononienses tempore illius electionis præ-
fatus fuisse?

¶ Quomodo quæ de Episcopis Bononiensibus, præ-
sertim de Gerardo Gisla ex eisdem Annalibus
efficitur, quos non Rhenanos, sed vel S. Iohannis
monasterii, vel S. Victoris canonicos fuisse certè
certum liquet.

¶ Hæc loquas, quam animo statueram, prosequi
coactus sum, tum propter nonnullos, qui auto-
ritate prædictorum Annalium freti, non pauca
contra veritatem effundunt, tum ad cuiusdã au-
toritatem in posterum retegendam, & reuincendam, qui
et S. Guarinum à Canonicis Mortariensibus ad
Rhenanos transferret, librum Alphonsi Ciaco-
nij de summis Pontificibus corrupti, dũ post pa-
giam 14. subdit nonnullis paginis auctoris, a-
liis loco illarum posuit, quo fit, ut eiusdẽ libri eo-
dẽ anno, & loco ab eodẽ impressore, & sub no-
mine eiusdẽ auctoris impressi exemplaria diuersa
habeamus, in quorum altero B. Guarinus inter ca-
nonicos Mortarienses, altero inter Rhenanos re-
feratur: quæ quæ si signum meditatus est,
Deus volente, citationem ex Augustino Ticinense
de auctore posita reliquerit, quæ fraudè retexit, cũ
Augustinus Ticinensis, ex quo Surius, & ipse Ci-
conius, B. Guarinum non inter Rhenanos, sed inter
Mortarienses ponat, quod si rã diligenter attendas,
et alij eius loci factum reperies, maxime vbi de

Honorio II. & de Lucio II. agitur; nam post pagi-
nã 359. subditur tertione notato literis H h, in
quo de Honorio II. autor scribit, illum canonicũ
Lateranensem fuisse, aliũ reposuit, in quo Rhe-
nanum fingit, non aduertens in pagina immedia-
tè præcedenti nu. 358. expressè scriptum: *Lambertus
de Fagnano Canonicus Regularis Lateranensis.*

Tandem hæc congregatio euerit monasterio
S. Marie de Rheno ab exercitu Ioannis Galeatii
Ducis Mediolanensũ, amissis etiam monasterij
S. Potentianæ, & S. Marie Nouæ, & alijs circa a-
num 1418. vel sub anno 1430. in Francisco Ghis-
lerio vltimo eiusdem congregationis canonico,
& Priore S. Saluatoris Bononiæ eodẽ anno 1430.
defuncto, extincta est, ipso monasterio Saluatori-
ensi canonicis Ambrosianis, siue Ilicitanis di-
uersi habitus & obseruantie, nuper sub Grego-
rio XII. institutis, per Martinum V. concessis, qui
illud in caput suæ ipsorũ cõgregationis exeret.

CAPVT QVADRAGE-
SIMVM NONVM.

De Congregatione S. Marie de
Crescentiacoujxta Mediola-
num.

IN Mediolanensi agro ter-
tio circiter ab vrbe milliario,
in loco, qui Orientem ver-
sus Crescentiacum vulgò
Crescenzago nuncupatur,
existente Oberto Archiepi-
scopo Mediolanensi circa an-
num Christi 1140. Quidam vir nobilis religio-
sus, & diues, Ecclesiam in honorem B. Virginis
Dei Genetricis ædificauit, quam attributis præ-
dijis, ac redditibus locupletatam, canonicis regu-
laribus regendam obtulit. Primus enim canoni-
cæ Præpositus fuit Dominus Otto de Morbiji
nobilis Mediolanensis, sub quo, vt etiam sub a-
lijs, qui eidem in regimine successerunt, canoni-
cæ disciplinæ vigor adeo resplenduit, vt in Cong-
regationem complurium Collegiorum illud
Collegium breui excreuerit, ac in eo viri doctri-
na, & vitæ integritate præclari non pauci florue-
runt, qui ad gradus Episcopales, ac etiã Cardinali-
tios fuerunt assumpti, & licet dictum monasteriũ
hostili inuasione semel totum flagrauerit, & varia
dispensia, & vastationes successibus temporum
non semel sustinuerit, quibus ferè omnia illius au-
thentica monumenta perierunt, & ob hæc cau-
sam non possit integer Catalogus locorũ dictæ
Congregationis inueniri: adsunt tamẽ veridicæ
& authenticæ scripturæ, ex quibus constat, illud
fuisse olim caput non ignobilis Congregationis
secundum propria statuta viuicntis, cuius Prælati
ad ipsum monasterium S. Marie de Crescentia-
co singulis annis in mensẽ Maij ad celebrandum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN